

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Liesbeth Lagemaat krijgt De Grote Poëzieprijs voor 'Vissenschild'

Poëzie „Bombastisch, gedurfd, lyrisch en episch”, zo roemt de jury van De Grote Poëzieprijs de bundel *Vissenschild* van Liesbeth Lagemaat. Aan de prijs is een bedrag van van 25.000 euro verbonden.

✍ Thomas de Veen 🕒 1 juni 2021 ⌚ Leestijd 2 minuten

Dichter Liesbeth lagemaat.
Foto Annelies Verhelst 📷

Dichter Liesbeth Lagemaat heeft voor haar dichtbundel *Vissenschild* De Grote Poëzieprijs 2021 ontvangen, de grootste jaarlijkse prijs voor Nederlandse poëzie. Dat

werd maandagavond bekendgemaakt in radioprogramma *Opium*. De jury verkoos de bundel van Lagemaat boven vier andere genomineerden, onder wie [Paul Demets \(*De hazenklager*\)](#) en de laatste P.C. Hooft-prijswinnaar [Alfred Schaffer \(*Wie was ik*\)](#).

Lagemaat ontvangt een bedrag van 25.000 euro, waarvan 5.000 euro bestemd is voor een poëzieproject naar keuze van de winnaar.

Liesbeth Lagemaat (1962) schreef met *Vissenschild* haar zevende dichtbundel. „Veel van wat Lagemaats poëzie altijd al kenmerkte, valt in haar zevende bundel echt op z'n plek”, oordeelde de jury. „Bombastisch, gedurfd, lyrisch en episch - maar alles in dienst van het verhaal van deze bundel.” Die taalacrobatiek is inderdaad het eerste dat Lagemaats winnende bundel kenmerkt: beschrijvingen tuigt ze op met uitbundige metaforen en onalledaagse synesthesieën, die een onwereldse, duistere, omineuze sfeer creëren: ‘Het is de gevorkte lucht van de kievit,/ en hoe hij de koolzaadhemel aan gort krijst. [...]/ Een adem gruizelde van stastok en bedwing’.

Vissenschild, dat in de ondertitel al wordt aangeduid als ‘een episch gedicht’, vertelt in ruim twintig gedichten van meerdere pagina's, telkens vervat in tweeregelige coupletten, één doorlopend verhaal. Dat draait om een schrijver ('kalligrafist') die zich voor de taak gesteld ziet om het mythische verhaal te vertellen van het meisje Elpis, die in een tijdloos, sprookjesachtig verleden in de herberg van haar tante werkt. Zij draagt de naam van de verpersoonlijking van de hoop in de Griekse mythologie, maar is voornamelijk gebaseerd op de Vlaamse volkslegende van de Fiere Margriet, die in een bos verkracht en vermoord werd, en in het water geworpen. Maar zinken deed zij niet: een schild van vissen tilde haar boven het wateroppervlak uit. Zo kwam de waarheid over haar ontoring en dood alsnog aan het licht.

'Gruwelijke fragmenten'

Die legende is het raamwerk voor *Vissenschild*, met als extra laag daarbovenop de schrijfarbeid van de kalligrafist, die Elpis nu wakker kust en het heden in trekt, maar tegelijk niets uit kan halen: het noodlot heeft al beslist. Tegelijk bevraagt de schrijver ook de schuld van de samenleving: hoe om te gaan met dit soort feiten en dit soort verhalen, die zich eeuwig herhalen? De jury herkent een uitweg voor dat probleem in de lyrische manier waarop Lagemaat erover vertelt: „De gruwelijke fragmenten van het sprookje worden door Lagemaat zo raak beschreven dat de lezer niet anders kan dan ze meevoelen, en huiveren. Dat maakt van deze bundel, in deze tijd, haast ook een manifest.”

de bespreking van Lagemaats tweede bundel, door Ilja Leonard Pfeijffer

Liesbeth Lagemaat debuteerde op 42-jarige leeftijd met de bundel *Een grimwoud in mijn keel*. Ze ontving er de C. Buddingh'-prijs 2005 voor, voor het beste poëziedebuut. Daarna volgden nog zes bundels, en ook de roman *Lizzie* ([samen met Martin Michael Driessen onder het pseudoniem Eva Wanjek](#)). Bombastische lyriek en de epische traditie bleven altijd belangrijke kenmerken van haar werk - haar bundel *Nachtopera* (2013) kreeg ook al de ondertitel 'een episch gedicht' mee - dat intellectualistisch is vanwege de verwijzingen, uitdagend vanwege de woordkunst. Zangerig is haar poëzie als de taal van een libretto: *Vissenschild* werd afgelopen najaar bij de presentatie voorgedragen als een operatekst. De tijdloos ogende gedichten hebben ook altijd een link met het heden, zoals in *Vissenschild* het narratief over geweld tegen vrouwen - overigens zonder expliciet maatschappelijk geëngageerd te willen zijn.

Dat beviel de jury: „Met deze poëzie toont de dichter grote ambitie en lef, maar ook het vermogen om een grote belesenheid te koppelen aan de huidige tijdsgeest.” De Grote Poëzieprijs is sinds drie jaar de opvolger van de VSB Poëzieprijs, en werd in de afgelopen jaren gewonnen door Radna Fabias (*Habitus*, 2019) en Vrouwkje Tuinman (*Lijfrente*, 2020).

Lees ook
een interview met Vrouwkje Tuinman, bij het winnen van de Grote Poëzieprijs

De rouw van het nevelkind (fragment)

Dan sluipt het schirrezusje langs de plas, haar zweemkompaan
ooit gebotseld uit hersenkrampen van een allenig kinderwezen.

Aan te roepen als een zilveren fluitje in de nacht.

Waar weven draden zich van dauwkind naar Elpis in de ochtend
straks, die komt. Hoe de weteringdamp in zichzelf verwart.